

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8Co/35/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1210204882
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Krajčo
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2025:1210204882.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ondreja Krajča a členiek senátu JUDr. Jany Vlčkovej a JUDr. Moniky Holickej v spore žalobcov: 1/ J. J., nar. XX.X.XXXX, bytom Na Ú. Č.. XX, D., 2/ U. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom Na Ú. Č.. XX, D., zastúpených: C&T Advokáti s.r.o., so sídlom Fedinova 3b, 851 01 Bratislava - mestská časť Petržalka, proti žalovaným: 1/ S. J., nar. XX.X.XXXX, bytom XXXX R.. K. O. X.. XXXXX, B., zastúpenému advokátom: JUDr. Vojtech Kubal, so sídlom Vajnorská 8/A, Bratislava, 2/ X.. J. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XX, N., o návrhu na zrušenie darovacej zmluvy a vrátenie daru, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Mestského súdu Bratislava IV zo dňa 14. októbra 2024, č.k. B2-6C/37/2010-494, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovaný 1/ má proti žalobkyni 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

Žalovanej 2/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia 1/ a 2/ proti žalovaným 1/ a 2/ domáhali zrušenia darovacej zmluvy uzatvorenej dňa 26.02.2004 medzi U. J., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom Na Ú. Č.. XX, D.O., zomr. dňa XX.XX.XXXX a žalovaným 1/, predmetom ktorej bolo darovanie spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 9/10 k celku k stavbe zapísanej na liste vlastníctva č. XXXX, okres D. X., obec D. m.č. W. v k.ú. T, ako rodinný dom, súpisné číslo XXXX postavený na parcele reg. "P.", parcelné č. XXXXX/X, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie o výmere 98 m², spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 4/5 k celku k nehnuteľnostiam zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX, okres D. X., obec D. m.č. W. v k.ú. T. ako parcela reg. "P.", parcelné č. XXXXX/X, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie o výmere 98 m², parcela reg. "P.", parcelné č. XXXXX/X, druh pozemku záhrada o výmere 24 m² a parcela reg. "P.", parcelné č. XXXXX, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie o výmere 134 m², vrátenia tohto daru dedičom po U. J., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom Na Ú. Č.. XX, D., zomr. dňa XX.XX.XXXX, resp. alternatívne určenia, že predmetné spoluvlastnícke podiely patria do dedičstva po U. J., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom Na Ú. Č.. XX, D., zomr. dňa XX.XX.XXXX. Žalovanému 1/ priznal proti žalobcom 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % a žalovanej 2/ nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Poukázal na to, že právna predchodkyňa žalobcov sa návrhom doručeným súdu dňa 10.3.2010 domáhala zrušenia darovacej zmluvy uzatvorenej dňa 26.2.2004, predmetom ktorej bolo darovanie predmetných nehnuteľností žalovanému 1/, nariadenia žalovanému 1/ vrátiť jej dar a žiadala o určenie, že je spoluvlastníkom predmetných nehnuteľností. Svoj návrh odôvodnila tým, že darovacou zmluvou uzatvorenou s jej synom mu podarovala vyššie uvedené nehnuteľnosti. Pri uzavieraní darovacej zmluvy

si ústne dohodli podmienky darovania. Žalovaný 1/ sa zaviazal, že sa o svoju matku postará v starobe, a bude sa podieľať na úhrade za služby spojené s užívaním nehnuteľnosti, nakoľko jej jediným príjmom je dôchodok. Ďalej sa dohodli, že aj po prevode spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnostiach, bude oprávnená ďalej nehnuteľnosť užívať, obývať až do svojej smrti. K diametrálne odlišnej zmene správania žalovaného došlo v roku 2005, kedy sa pri návšteve správal k nej hrubo a urážlivo, pričom jej svojim správaním prejavoval hlbokú neúctu a opovrhnutie, kedy ju označil za "špinavú ženu" a pod. Invektívy zo strany žalovaného sa stupňovali, pristúpil k obmedzeniu jej pohybu v dome, zakázal jej zdržiavať sa v kuchyni v obytných miestnostiach domu v čase, keď tam bol prítomný on. Žalovaný 1/ zamedzil jej styk s ostatnou rodinou a nedovolil jej, aby sa stýkala s ďalšími deťmi dcérou U. a synom J., pričom žalovaný na jej adresu a súrodencov vyslovoval neprimerané a hrubé vyjadrenia. V rozmedzí rokov 2006 až 2009 sa vzájomný konflikt obmedzil na minimum, pričom žalovaný jej zakázal aj kontakt s jej vnúčatami. Skutočná situácia sa vyostřila na Vianoce roku 2009, kedy ju žalovaný opakovane po dlhšom časovom období navštívil. Vnútorne napätie eskalovalo do nekontrolovateľného výbuchu hnevu žalovaného voči nej. Od Vianoc 2009 správanie žalovaného prekračuje medze únosnosti, bezohľadne zasahuje do jej ľudskej dôstojnosti a cti, neplní ústnu dohodu, nakoľko jej neumožňuje pokojné užívanie nehnuteľnosti, pričom je vysoko pravdepodobné, že v budúcnosti pristúpi k jej úplnému vylúčeniu z užívania nehnuteľnosti jej vysťahovaním, pričom nedisponuje žiadnym iným priestorom spôsobilým na účely bývania a svojim správaním hrubo porušuje dobré mravy. V priebehu konania dňa 7.9.2011 pôvodná žalobkyňa U. J. zomrela, pričom po pokračovaní v konaní súd prvej inštancie rozhodol v poradí prvým rozsudkom č. k. 6C/37/2010-146 zo dňa 9.9.2013 tak, že žalobu zamietol. V odôvodnení citovaného rozsudku súd uviedol, že neboli splnené hmotnoprávne podmienky konania a procesné podmienky, čo odôvodnil tým, že J. B., dedička po nebohej, sa k predmetnému návrhu nepripojila, teda nesúhlasila so vstupom do konania, je nevyhnutné konštatovať, že návrhu nie je možné vyhovieť z dôvodu nedostatku vecnej legitímácie na strane žalobcu s prihladením na procesné spoločenstvo účastníkov konania, keďže v prípade vyhovenia návrhu by predmet darovacej zmluvy bol predmetom dedičstva po neb. U. J., pričom dedičia sú až do vyporiadania dedičstva považovaní za vlastníkov celého majetku patriaceho do dedičstva a z právnych úkonov týkajúcich sa vecí patriacich do dedičstva sú oprávnení a povinní voči iným osobám spoločne a nerozdielne. Ak zanechal poručiteľ viac dedičov, sú až do vyporiadania dedičstva právoplatným uznesením súdu považovaní za vlastníkov celého majetku patriaceho do dedičstva. Okrem toho súd konštatoval, že v danom prípade bolo preukázané, že U. J. sa domáhala vrátenia daru od žalovaného v čase svojho života, podaním žaloby na súd v konaní vedenom pod sp. zn. 9C 46/2006. Na vrátení daru trvala aj v roku 2008, čo je zrejme z úradného záznamu spísaného na tunajšom súde. Následne v Notárskej zápisnici napísanej na Notárskom úrade S.. W. D. dňa 8.2.2010 vyhlásila, že žiada vrátiť dar žalovaným z dôvodu, že žalovaný od roku 2005 a 2006 porušuje svojim správaním voči nej dobré mravy. Predmetom konania vedeného na tunajšom súde pod sp. zn. 9C 46/2006 bolo zrušenie identickej darovacej zmluvy a vrátenie daru, dňa 24.2.2010 zobrala návrh späť a súčasne v tento deň prejavila vôľu späťvzatie žaloby o zrušenie darovacej zmluvy a vrátenie daru, pričom dňa 10.3.2010 podala na tunajšom súde novú žalobu, teda žalobu v tomto konaní. Podľa súdu tak bolo nesporné, že v období od 24.2.2010 do 10.3.2010 nebola U. J. v kontakte so žalovaným, čo potvrdili i účastníci konania. Je nepochybné, že U. J. zobrala svoj pôvodný návrh späť a podala nový návrh na zrušenie darovacej zmluvy a vrátenie daru, pričom bola poučená o následkoch späťvzatia návrhu a plynúcich lehôt, ako je zrejme z vyjadrenia jej právneho zástupcu a predloženého listinného dôkazu. Ak bola za daných okolností zachovaná kontinuita konania právneho zástupcu U. J. na základe pokynov klientky /späťvzatie návrhu a podanie nového návrhu/ vo vzťahu k zrušeniu darovacej zmluvy, mal súd za to, že opakovane podaný návrh na zrušenie darovacej zmluvy a vrátenie daru, ktorého sa domáha v súvislosti s konaním žalovaného v období rokov 2005, 2006 a 2009, nebol podaný včas s prihladením práve na prejav vôle U. J. na vrátenie daru v dôsledku porušenia dobrých mravov už v roku 2006. Súd konštatoval, že vznesená námietka premlčania žalovaným bola opodstatnená. Na záver súd uviedol, že nevykonaním vo veci dokazovanie za účelom zistenia skutočností, či žalovaný konal v rozpore s dobrými mravmi vo vzťahu k daryni. Krajský súd v Bratislave však uznesením č. k. B2-6C/37/2010 - 182 zo dňa 31. januára 2014 na odvolanie žalobcov v poradí prvý rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení uviedol, že nesprávny bol procesný postup súdu prvého stupňa, keď po tom, čo dedička po pôvodnej navrhovateľke X.. J. B. oznámila súdu, že sa k návrhu nepripája, s touto dedičkou už ďalej nekonal a jej neúčastou v konaní, resp. neúplným okruhom dedičov zúčastnených na konaní, odôvodnil zamietnutie návrhu pre nedostatok vecnej legitímácie. Dedič po pôvodnom navrhovateľovi, ktorý na základe ustanovenia § 107 O.s.p. vstúpil do začatého konania, je v súlade so zásadou autonómie vôle oprávnený prejavovať vôľu nepokračovať v už začatom konaní. Na druhej strane však, pokiaľ takýto dedič prejaví vôľu nepokračovať v konaní na strane navrhovateľa a

jeho účasť je nevyhnutná z dôvodu existencie (hmotnoprávne vynúteného) nerozlučného procesného spoločenstva, nemôže súd len z tohto dôvodu návrh zamietnuť pre nedostatok vecnej legitímácie. Vychádzajúc z uvedeného, pri súčasnom rešpektovaní požiadavky nevyhnutnej účasti všetkých dedičov v konaní, neprichádza do úvahy iný postup, než ten, že dedič, ktorý sa k návrhu nepripojil, bude v konaní pokračovať v procesnom postavení odporcu. Iba takto bude rešpektovaná autonómia vôle dediča po pôvodnom účastníkovi, ktorý nemieni vystupovať v konaní ako navrhovateľ a zároveň bude zabezpečené, aby sa všetci ostatní dedičia po pôvodnom navrhovateľovi, ktorí majú záujem pokračovať v konaní na strane navrhovateľa, mohli domáhať poskytnutia ochrany ich práv prostredníctvom súdu. Súd prvého stupňa pochybil, keď s dedičkou X.. J. B. v konaní nekonal, nekonal s ňou ani ako s (ďalšou) odporkyňou, napriek tomu ale rozhodol v merite veci. Takýto postup súdu prvého stupňa nebol správny a viedol k odňatiu možnosti konať pred súdom. Podľa odvolacieho súdu, súd prvého stupňa nesprávne posúdil aj otázku premlčania. Pre posúdenie premlčania v tomto prípade totiž nie je rozhodujúce, či sa pôvodná navrhovateľka zrušenia darovacej zmluvy a vrátenia daru domáhala v súvislosti s konaním odporcu v období rokov 2005, 2006. Otázku premlčania je v tomto prípade nevyhnutné skutkovo skúmať výlučne na základe dôvodov, o ktoré navrhovateľka opierala splnenie predpokladov pre vrátenie daru v zmysle ustanovenia § 630 Občianskeho zákonníka v prejednávanej veci. Návrh sa opieral nielen o udalosti, ku ktorým došlo v roku 2005, 2006, no tiež o udalosti, ku ktorým došlo na Vianoce v roku 2009. Tie pritom nemožno chápať ako jeden skutok spolu udalosťami v rokoch 2005 a 2006, trvajúci od roku 2005 až do Vianoc roku 2009. O samostatnosti skutkov z obdobia rokov 2005, 2006 a správania odporcu v roku 2009 svedčí aj skutočnosť, že pôvodný návrh v konaní sp. zn. 9C 46/2006 sa neopieral o vyhlásenie pôvodnej navrhovateľky, ktoré bolo na Notárskom úrade S.. W. D. do notárskej zápisnice N 22/2010, Nz 3876/2010 spísané až dňa 08.02.2010, a navyiac, v čase, keď navrhovateľka v roku 2006 podala pôvodný návrh (v konaní vedenom pod sp. zn. 9C 46/2006), k udalostiam v roku 2009 ešte nedošlo, a preto pôvodná navrhovateľka ani nemohla na základe nich (prvýkrát) právo vykonať (§ 101 Občianskeho zákonníka) podaním návrhu na zrušenie darovacej zmluvy a vrátenie daru v roku 2006. Za uvedených okolností potom pri posúdení dôvodnosti vznesenej námietky premlčania treba udalosti v roku 2005, 2006 a udalosti na Vianoce roku 2009 posudzovať samostatne. Pokiaľ by uplatnené nároky, opierajúce sa o udalosti v roku 2005 a 2006, boli premlčané, avšak nároky majúce základ v udalostiach v roku 2009 by premlčané neboli, udalosti z roku 2005 a 2006 nebude možné vziať do úvahy a splnenie predpokladov na vrátenie daru v zmysle ustanovenia § 630 Občianskeho zákonníka bude možné skúmať len na základe udalostí, ku ktorým došlo na Vianoce v roku 2009, od ktorých navrhovateľka tiež odvodzovala opodstatnenosť podaného návrhu.

3. Po zrušení a vrátení veci na ďalšie konanie a definitívnom ustálení okruhu dedičov po pôvodnej žalobkyni, súd prvej inštancie pokračoval v konaní a doplnil dokazovanie, na základe ktorého nanovo ustálil skutkový stav významný pre rozhodnutie v danom spore. Poukázal na to, že dňa 26.2.2004 uzavreli U. J. ako darca a žalovaný 1/ ako obdarovaný darovaciu zmluvu, ktorou daryňa darovala svojmu synovi S. J., nar. XX.X.XXXX spoluvlastnícky podiel 4/5 k celku - pozemok v obci D. - m.č. W. zapísaný v Katastri Správy katastra nehnuteľností D. X. v k.ú. T. vedené na LV č. XXXX parc. č. XXXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 98 m², parc. č. XXXXX/X záhrady o výmere 24 m², parc. č. XXXXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 134 m² a spoluvlastnícky podiel 9/10 k celku - domu v obci D. - m.č. W. zapísaného v katastri Správy katastra D. X. v k.ú. T. vedený na LV č. XXXX dom - súp. č. XXXX postaveného na parcele č. XXXXX/X. Podľa čl. IV veta druhá darovacej zmluvy obdarovaný nadobudne vlastnícke právo k predmetu daru vkladom do katastra nehnuteľností. Z výpisu Listu vlastníctva č. XXXX Správy katastra nehnuteľností okres D. X., obec D. - m.č. W., katastrálne územie T. je zrejmé, že S. J. je vlastníkom spoluvlastníckeho podielu v 4/5 na nehnuteľnosti nachádzajúcej sa D. X. v k.ú. T. parc. č. XXXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 98 m², parc. č. XXXXX/X záhrady o výmere 24 m², parc. č. XXXXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 134 m² a spoluvlastníckom v podiele 9/10 nehnuteľnosti - domu v obci D. - súp. č. XXXX postaveného na parcele č. XXXXX/X vedený na LV č. XXXX. Z Notárskej zápisnice spísanej na Notárskom úrade S.. W. D. dňa 8.2.2010 vyplýva, že U.-O. J., nar. XX.X.XXXX požiadala o spísanie notárskej zápisnice, do ktorej vyhlásila, že so svojim synom S. J., nar. XX.X.XXXX uzavrela darovaciu zmluvu, predmetom ktorej bol spoluvlastnícky podiel na dome Na Ú. Č.. XX C. D.. V tom čase mali dobré vzťahy. Správanie jej syna J. sa zmenilo v roku 2005, keď ju bol navštíviť na Slovensku. Po Vianociach 2005 sa k nej správal hrubo, nechcel s ňou bývať v jednej izbe, nadával jej, urážal ju. O tejto situácii povedala svojej dcére U.. Jej syn S. rozbil rodinné vzťahy s dcérou U. a synom J., nedovolil jej kontaktovať sa s nimi, nepekne o nich hovoril. Keďže nevedela, čo má od syna čakať, podala návrh na zrušenie darovacej zmluvy a dňa 24.2.2006 podala na súd návrh na vrátenie daru z dôvodu ponižujúceho, dehonestujúceho

a opovrhnutia hodného správania syna voči nej. V roku 2006 návrh odovzdala synovi S., ktorý sa urazil, bol hrubý, rozčúlený a bez pozdravu odišiel. Do domu sa snažil dostať nejaký znalec, mala strach, že chce dom predať. Na Vianoce v roku 2009 bol u nej syn S. naposledy, jeho správanie bolo spočiatku normálne, neskôr ju začal urážať, správal sa hrubo, neprejavoval k nej ako matke úctu. Správanie syna k nej roku 2009 je neopísateľné, prekročilo medze, nezaslúži si darovanú nehnuteľnosť, daryňa nemá istotu, že by v dome do smrti mohla ostať. Z lekárskej správy vyhotovenej K.. Q. I., psychiatrom, dňa 1.2.2010, súd zistil, že na základe aktuálneho vyšetrenia bola súdnosť a kritičnosť pacientky U. J. zachovaná, bola schopná posúdiť motív aj následky svojho konania. Uznesením č. k. 9C 46/2006-73 zo dňa 10.3.2010 bolo na prvoinštančnom súde zastavené konanie, predmetom ktorého bolo vrátenie daru - totožných nehnuteľností. Návrh bol podaný navrhovateľkou U. J. proti odporcovi S. J.. Z odôvodnenia rozhodnutia je zrejmé, že navrhovateľka zobrala späť návrh na začatie konania dňa 21.10.2007 a neželá si, aby bolo súdne konanie ohľadom zrušenia darovacej zmluvy. Svoju vôľu zobrať návrh späť prejavila podaním zo dňa 24.2.2010. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 18.6.2010. Z úradného záznamu z informatívneho výsluchu vyhotoveného na Okresnom súde Bratislava II dňa 31.3.2008 pod č. 9C 46/2006 je zrejmé, že U. J. žiadala o zrušenie darovacej zmluvy a vrátenie daru, keďže jej syn sa k nej zle správa. Záväzným pokynom advokátovi zo dňa 18.2.2010 U. J. dala pokyn na späťvzatie návrhu na zrušenie darovacej zmluvy a vrátenie daru v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp.zn. 9C/46/4006. Zároveň splnomocnila advokáta na podanie nového návrhu na zrušenie darovacej zmluvy a vrátenie daru proti synovi S. J., bytom v B.. Súčasne potvrdila, že bola advokátom poučená o následkoch späťvzatia návrhu a na premlčacie lehoty. Z návrhu podaného na súd prvej inštancie zistil, že dňa 1.8.2012 pod č.k. 17C 148/2012 podal S. J., proti odporcom U. J., nar. XX.XX.XXXX, J. J., nar. XX.X.XXXX a J. B., nar. XX.X.XXXX, návrh na určenie, že závet zo dňa 29.4.2009 a Listina o vydedení zo dňa 29.4.2009 spísané poručiťkou U. J., nar. XX.X.XXXX, zomrelou X.X.XXXX, sú neplatné. Alternatívne žiadal o určenie, že dôvody vydedenia uvedené v Listine o vydedení zo dňa 29.4.2009 spísané poručiťkou U. J., nar. XX.X.XXXX, zomrelou X.X.XXXX, nie sú dané. Z Listiny o vydedení spísanej dňa 29.4.2009 U. J., nar. XX.X.XXXX súd zistil, že menovaná urobila v súlade s uts. § 469 písm. a/ a b/ Občianskeho zákonníka vyhlásenie o vydedení pre prípad smrti svojho syna S. J., nar. XX.X.XXXX z dôvodov, že jeho správanie je v hrubom rozpore s dobrými mravmi. Zo závetu nenapísaného vlastnou rukou poručiťka zo dňa 29.4.2009 súd zistil, že U. J. vyhlásila, že pre prípad smrti ustanovuje za jediného a univerzálneho dediča celého jej hnutel'ného a nehnuteľného majetku J. J., nar. XX.X.XXXX. Závet je podpísaný svedkami S.. S. D. a K.. J. D.. Z rozsudku Okresného súdu Bratislava II. č. k. 17C/148/2012-226 zo dňa 01.10.2015 vyplýva, že súd určil, že dôvody vydedenia uvedené v listine o vydedení zo dňa 29.04.2009 spísané poručiťkou U. J., rodenou I., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX nie sú dané. Súd určil, že závet zo dňa 29.04.2009 spísaný poručiťkou U. J., rodenou I., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX v časti, v ktorej odporuje právu navrhovateľa podľa § 479 Občianskeho zákonníka na jeho dedičský podiel, je neplatný. V odôvodnení rozsudku súd poukázal na znalecký posudok č. 5/2015 v ktorom bolo uvedené, že menovaná ku dňu 29.04.2009 trpela duševnou poruchou, a to organickou poruchou osobnosti, ku ktorej došlo kombináciou sklerotických zmien ciev v mozgu a atrofie mozgu, ktorá porucha však nedosahovala takú úroveň, aby alebohjej zabránila urobiť právny úkon - spísať závet a listinu o vydedení zo dňa 29.04.2009. Súd bol toho názoru, že nebolo preukázané, že v čase pred prejavom poručiťky o vydedení dôvod vydedenia existoval. Z výpovede účastníkov konania a svedkov mal súd v predmetnom dedičskom spore za preukázané, že navrhovateľ od roku 1968 žil a pracoval nepretržite v B., napriek čomu sa o matku staral. Krajský súd v potvrdzujúcom rozsudku č. k. 2Co/100/2016-257 zo dňa 29. novembra 2017 uviedol, že v konaní bolo nestranným svedkom X. I. preukázané, že žalobca sa do času odchodu poručiťky do Domova seniorov v A. I. (odišla tam 20.3.2006) o poručiťku v rámci jeho možností staral. Obdobím ktoré poručiťka vnímala ako pre ňu určujúce, vo vzťahu k dôvodom vydedenia bolo obdobie od roku 2005 do apríla 2009 (čas vystavenia listiny o vydedení). Je pravdou, že kvalitu vzťahu žalobcu a poručiťky nie je možné odvodiť len z obdobia kedy poručiťka žila v D. v rodinnom dome, ktorý žalobcovi v rozsahu jej spoluvlastníckeho podielu darovala, ale aj z obdobia, ktoré priamo predchádzalo úkonu poručiťky o vydedení žalobcu. Do času jej odchodu do zariadenia Domova seniorov tvrdenia žalobcu preukázal nestranný a na veci nezaujatý svedok X. I.. V konaní nebolo preukázané, že poručiťka bola k času, ktorý ona považovala za určujúci (od roku 2005) odkázaná na pomoc žalobcu, že ho o takúto pomoc žiadala a že on ju odmietol. V prevažnej časti tohto obdobia žila poručiťka v zariadení, v Domove pre seniorov v A. I. (prišla tam 20.3.2006 a odišla 28.2.2010). Žalobca 1/ na pojednávaní konanom dňa 28.02.2020 vypovedal, že predloženými listinami preukazuje, že on sa staral o matku. Ďalej uviedol, že keď bola matka ubytovaná v Dome seniorov, navštívil ju tam žalovaný 1/, ktorý jej škaredo nadával do špiny a keď jej uviedol, že keď jej nebude podpisovať listiny proti žalobcovi 1/, nebude sa stretávať s vnukmi, s ktorými mala

srdcovú záležitosť, toto vie od matky z r. 2008-2009. Po r. 2006 matka žalovanému 1/ napísala, že sa bude o ňu starať on, milovala dcéru žalovanej 2/ a syna žalovaného 1/. Od matky vie, že jej žalovaný 1/ povedal, že je špina. Disponuje listinným dôkazom z r. 2006, kde žalovaný 1/ napísal aby si zbalila svoje pytle a odišla. Na otázku o tom, či má vedomosť o nejakých fyzických, psychických alebo verbálnych konfliktoch medzi matkou a žalovaným 1/ odpovedal žalobca 1/ tak, že vie len o tom, že žalovaný 1/ naliehal na mamu v dome seniorov, aby späť vzala návrh, a vie zo správy len o tom, že mamina spadla, mala udretú hlavu, pokiaľ ide fyzické konflikty, o nich nevie, nebol pri nich. Na ďalšiu otázku o tom, či má vedomosť od matky, že by došlo ku konfliktu v decembri 2009 medzi ňou a žalovaným 1/, odpovedal, že má vedomosť len o tom, že žalovaný bol matku len navštíviť, následne si matku vzal na chatu. Vie od matky, že dôvodom návštevy bol nesúhlas s listinami. Osobne tam nebol. Na otázku o tom, či má nejaký dôkaz o zlom vzťahu medzi neb. matkou a žalovaným, že by sa žalovaný nepekne správal k matke, uviedol, že žalovaný keď navštívil matku na chate povedal, že "skapíňa", čo osobne počul. Žalobkyňa 2/ vo svojej pôvodnej výpovedi uviedla, že žalovaný 1/ sa správal ku svojej matke hrubo. Ešte pred uzavretím darovacej zmluvy jej bránil v kontakte s deťmi. Pod nátlakom ju priviedol k nej, súhlasila, že podiel po otcovi napíše na matku, ale po jej smrti bude patriť jej. V roku 2003 bola prvýkrát svedkom urážania matky žalovaným 1/, kedy ju nazval "špinou". Po uzavretí darovacej zmluvy sa jeho správanie zmenilo. V roku 2006 žiadala matka o vrátenie daru. Žalovaný 1/ používal voči matke hrubé výrazy, tlačil jej hlavu k moču, nadával jej, ustavične na ňu psychicky tlačil, správal sa k nej hrubo a urážlivo. Od roku 2005-2006 bola s matkou v kontakte, matka zistila, že nemá v darovacej zmluve zriadené žiadne vecné bremeno na užívanie nehnuteľnosti. Po dobu 2 - 3 rokov bývala v domove dôchodcov, nakoniec ju syn J. zobral bývať do chatky. Žalovaný 1/ ju odmietol prihlásiť k trvalému pobytu, opakovane na ňu vyvíjal psychický nátlak. Sestra J. B. (žalovaná 2/) je ovplyvniteľná, je v sekte, obe spolu s mamou donútil, aby stiahla žalobu na vrátenie daru. Žalovaný sa nestaral o matku, ani o jej pohreb, nestará sa ani o hrob. S matkou nebola v kontakte od roku 2005, pretože žalovaný ich izoloval, nebola priamym svedkom stretnutia matky s ním. Informácie o stretnutiach mala od matky. Žalovaný 1/ tiež nesúhlasil s rozdelením domu medzi všetkých a chcel ho pre seba. Takéto správanie bolo pre neho prirodzené, pretože takto dostal aj majetok po dedovi. K článku z internetu predloženého žalovaným uviedla, že ide o fikciu. Žalovaný 1/ vo svojej výpovedi na pojednávaní konanom dňa 28.02.2020 uviedol, že sa o matku staral riadne, keď v r. 2005 prostredníctvom bratranca matke zohnal garsónku, kde rok mala vizitku na dverách a keď sa neskôr rozhodla ísť do domu seniorov, bol spokojný, pretože bola pravidelne kontrolovaná zdravotnými sestrami, doktormi, bola v čistom, mala zabezpečenú stravu, o tom ako sa má som sa informoval u doktorov a pokiaľ by aj k pádu došlo, u starších ľudí sa to stáva. K vzťahu z matkou uviedol, že viac ako 20x bola v Amerike, má dvoch synov, ktorých vychovávala, mladšieho vychovávala, starala sa mu o majetok a keďže bol v rozvodovom konaní, americký súd mu povolil v máji až do septembra ísť s matkou na Slovensko. Pokiaľ ide o december 2009 a návštevu matky v dome seniorov, tu uviedol, že matka sa sama rozhodla do domu seniorov (DS) ísť a to potom, čo začali byť nezhody medzi ním a žalobcom 1/. Bol spokojný, že je pod kontrolou štátu, mesta, že má zabezpečené zdravotníctvo. Keď ju navštívil v DS, ohlásil sa na vrátnici, poslali ho do jedálne, kde boli aj ostatní dôchodcovia a mama pozerala TV. Mama bola tichšie, tak jej rozprával o deťoch, o jej vnúčatách a pravnúčatách, ako sa majú. V jedálni boli cca 40 min, za ten čas jej sestrička priniesla 3 lieky a naliehala, aby ich matka zapila vodou. Následne po večeri išli krátko na jej izbu, lebo mal pre ňu zákusky, kt. mala rada. Skontroloval, či je izba čistá. Odchádzal odtiaľ v pohode a v klude a spokojný, že sa o ňu starajú. Ďalej sa vyjadril k návšteve matky v decembri 2010 v chatke na Zlatých pieskoch, kde si ju zobral žalobca 1/ z domu seniorov. Tu matku videl poslednýkrát, bola vo veľmi zlom zdravotnom stave, keď už bola slepá, mala 2-3 rakoviny, bola sama, bezvládna, bez liekov, bez sestričiek a v špine. Na otázku, či mal po roku 2006 fyzický alebo verbálny konflikt s matkou uviedol, že s matkou mal veľmi dobrý vzťah. Na otázku, aby sa vyjadril k popisu konfliktu, ktorý popisuje matka v notárskej zápisnici z roku 2010 uviedol, že popiera tvrdenie matky, že ju osočoval, pretože podľa neho sa toto stretnutie uskutočnilo v DS, kde bolo veľa ľudí. Na otázku, či sa stretol s matkou od roku 2006 do roku 2010 aj v inom mieste ako v DS odpovedal, že nie. Žalovaná 2/ vo výpovedi na pojednávaní konanom dňa 28.02.2020 uviedla, že pokiaľ ide o návštevu žalovaného 1/ v decembri 2009 v DS, potvrdzuje, že tejto návštevy sa zúčastnila ona ako aj jej manžel. V DS je jedáleň kde sa rozprával brat S., kde sedela na prízemí na recepcii. Po tom, keď mama s bratom išli na izbu, brat jej niečo niesol, išli s manželom za nimi a rozlúčili sa. Všetci išli spolu. Potvrdila, že všetko išlo v klude, bez hádok. Pokiaľ ide o február 2010, tak mama mala 10.02.2010 narodeniny a preto ju hľadala, lebo v DS nebola, hoci mala vykázaný pobyt do 28.02.2010. Ide o zaplatený pobyt, ale v tom čase tam mama nebola. Zistila, že je s bratom J. v Q., tak ich tam aj s manželom navštívila a tak išli do reštaurácie. Tu ani raz mama nespomenula v zlom brata S., skôr sa pýtala, ako sa má a aby ho pozdravovala. Dňa 12.05.2010 opäť chcela navštíviť mamu a hľadala ju. Od

augusta 2010 až do decembra 2010 jej nebol umožnený kontakt s ňou. Tušila, že to nie je s mamou v poriadku, ale o tom, že je v nemocnici ju informoval brat J. až 4 dni pred jej smrťou a to na základe jej telefonátu.

4. Takto ustálený skutkový stav veci prvoinštančný súd po právnej stránke posúdil podľa § 628 ods. 1, 2 a 3, § 630, § 100 ods. 1 a § 101 Občianskeho zákonníka a (opätovne) dospel k záveru, že žaloba nie je opodstatnená. Vzhľadom na procesnú prípustnosť podanej žaloby sa zameril na posúdenie podmienok na vrátenie daru v zmysle § 630 Občianskeho zákonníka, a to najmä vo vzťahu medzi pôvodnou žalobkyňou ako daryňou a žalovaným 1/ ako obdarovaným. Zdôraznil, že základnou materiálnou podmienkou pre vrátenie daru bolo v danej veci preukázanie správania žalovaného 1/ voči pôvodnej žalobkyni, či členom jej rodiny, ktoré by mohlo byť kvalifikované ako správanie porušujúce dobré mravy s intenzitou hrubého porušenia dobrých mravov. Predpokladom úspešného uplatnenia práva darcu na vrátenie daru nie je akékoľvek nevhodné správanie sa obdarovaného, ale také správanie, ktoré s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu možno kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Toto negatívne správanie sa musí prejavovať objektívne, nestačí len subjektívny pocit a úsudok darcu. Akékoľvek nevhodné správanie sa obdarovaného, ani menej významné porušenie dobrých mravov, ešte nezakladá darcovi právo domáhať sa vrátenia daru. Podľa ustálenej súdnej praxe "hrubým porušením dobrých mravov sa rozumie ich porušenie značnej intenzity alebo ich sústavné porušovanie" (R 88/1998). Dobré mravy možno charakterizovať ako súhrn spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, ktoré v historickom vývoji vykazujú určitú nemennosť, vystihujú podstatné historické tendencie a sú zdieľané rozhodujúcou časťou spoločnosti. Na ustálenie okamihu, kedy v predmetnej veci malo dôjsť k takému správaniu sa žalovaného 1/, ktorý podľa skutkového vymedzenia uvedeného v žalobe, by podľa pôvodnej žalobkyně malo dosahovať intenzitu hrubého porušenia dobrých mravov, považoval za potrebné opätovne preskúmať premlčanie nároku. Uplatnenie práva darcu na vrátenie daru patrí medzi majetkové práva, ktoré sa premlčujú vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe, a preto sa darca musí domáhať vrátenia daru do troch rokov od momentu, kedy k hrubému porušeniu dobrých mravov došlo. V tejto súvislosti krajský súd v uznesení zo dňa 31.1.2014, č.k. 2Co/549/2013-182, ktorým bol zrušený pôvodný rozsudok súdu, vyslovil názor, ktorým bol v tomto konaní viazaný, že udalosti, ku ktorým došlo v roku 2005, 2006, no tiež o udalosti, ku ktorým došlo na Vianoce v roku 2009 nemožno chápať ako jeden skutok. O samostatnosti skutkov z obdobia rokov 2005, 2006 a správania odporcu v roku 2009 svedčí aj skutočnosť, že pôvodný návrh v konaní sp. zn. 9C/46/2006 sa neopiera o vyhlásenie pôvodnej navrhovateľky, ktoré bolo na Notárskom úrade S.. W. D. do notárskej zápisnice N 22/2010, Nz 3876/2010 spísané až dňa 08.02.2010, a navyiac, v čase, keď navrhovateľka v roku 2006 podala pôvodný návrh (v konaní vedenom pod sp.zn. 9C 46/2006), k udalostiam v roku 2009 ešte nedošlo, a preto ani nemohla na základe nich (prvýkrát) právo vykonať (§ 101 Občianskeho zákonníka) podaním návrhu na zrušenie darovacej zmluvy a vrátenie daru v roku 2006. Za uvedených okolností potom pri posúdení dôvodnosti vnesenej otázky premlčania treba udalosti v roku 2005, 2006 a udalosti na Vianoce roku 2009 posudzovať samostatne. Odvolací súd ďalej vyslovil, že pokiaľ by uplatnené nároky, opierajúce sa o udalosti v roku 2005 a 2006, boli premlčané, avšak nároky majúce základ v udalostiach v roku 2009 by premlčané neboli, udalosti z roku 2005 a 2006 nebude možné vziať do úvahy a splnenie predpokladov na vrátenie daru v zmysle ustanovenia § 630 Občianskeho zákonníka bude možné skúmať len na základe udalostí, ku ktorým došlo na Vianoce v roku 2009, od ktorých navrhovateľka tiež odvodzovala opodstatnenosť podaného návrhu. V zmysle uvedených záverov odvolacieho súdu konštatoval, že nárok žalobcov na zrušenie darovacej zmluvy z dôvodov § 630 Občianskeho zákonníka, ktoré boli predmetom konania sp. zn. 9C/46/2006, teda pre skutky v rokoch 2005 a 2006 je podľa § 101 Občianskeho zákonníka premlčaný (žaloba podaná dňa 10.03.2010) a v tejto časti (udalosti roku 2005 a 2006) je tak námietka premlčania žalovaného 1/ dôvodná a samostatne je potrebné posudzovať len také udalosti, o ktoré sa opiera podaná žaloba a ktoré nie sú premlčané, t. j. v danom prípade udalosti, ktoré mali nastať (t. j. hrubé porušenie dobrých mravov) tri roky späť od podanej žaloby, a teda od 10.03.2008. V tomto smere je v žalobe uvedené, že "vo vzťahu odporcu a navrhovateľky zavládlo na čas aj pomerene pokojné obdobie, a to v rozmedzí rokov 2006 až ku koncu roku 2009. Následne bolo v žalobe uvedené, že situácia sa vyostřila na Vianoce roku 2009, kedy žalovaný matku opätovne po dlhšom časovom období navštívil. Spočiatku sa správanie odporcu voči navrhovateľke javilo normálne, avšak vnútorné napätie odporcu opätovne eskalovalo do nekontrolovateľného výbuchu hnevu voči navrhovateľke. Odporca hrubým spôsobom opakovane navrhovateľku urážal, pričom útočil aj na jej ľudskú dôstojnosť a česť. Odporca vo svojom správaní úplne opomenul akékoľvek zásady úcty voči svojej matke - navrhovateľke, ktorá ho vychovala a umožnila slušný život, a to aj na úkor vlastného pohodlia a potrieb. Len udalosti z decembra 2009, o ktoré sa opiera žaloba, ktoré nie sú

premlčané, môžu byť dôvodom pre konštatovanie hrubého porušenia dobrých mravov žalovaným 1/ s dôsledkom z toho vyplývajúcim pre samotnú darovaciu zmluvu predmetných nehnuteľností. Z tohto dôvodu preto súd v ďalšom konaní zameril dokazovanie týmto smerom. Vo vzťahu k namietanému konaniu žalovaného 1/ v rozpore z dobrými mravmi poukázal na rozsudok Okresného súdu Bratislava II. č. k. 17C/148/2012-226 zo dňa 01.10.2015 ktorým bolo určené, že dôvody vydedenia uvedené v listine o vydedení zo dňa 29.04.2009 spísané poručiiteľkou U. J., rodenou I., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX nie sú dané. V tomto konaní nebolo preukázané, že v čase pred prejavom poručiiteľky o vydedení dôvod vydedenia existoval. Zároveň v konaní nebolo preukázané, že poručiiteľka bola k času, ktorý ona považovala za určujúci (od roku 2005) odkázaná na pomoc žalobcu, že ho o takúto pomoc žiadala a že on ju odmietol. V tomto konaní preto nevyplýval záver o tom, že žalovaný 1/ sa voči U. J. správal tak, že by tým porušoval dobré mravy. Tvrdenie o udalostiach z roku 2009 uvedených v žalobe potvrdzovala notárska zápisnica napísaná na Notárskom úrade S.. W. D. dňa 8.2.2010, v ktorej bolo uvedené, že na Vianoce v roku 2009 bol u nej syn S. naposledy, jeho správanie bolo spočiatku normálne, neskôr ju začal urážať, správal sa hrubo, neprejavoval matke úctu. Správanie syna k nej roku 2009 je neopísateľné, prekročilo medze, nezaslúži si darovanú nehnuteľnosť, daryňa nemá istotu, že by v dome do smrti mohla ostať. Z vykonaného dokazovania vyplývalo, že pôvodná žalobkyňa žila v zariadení, v Domove pre seniorov v A. I., kde prišla 20.3.2006 a z ktorého odišla 28.2.2010. Ďalej z vykonaného dokazovania vyplývalo, že žalovaný 1/ sa zdržiaval dlhodobo v zahraničí v B., kde býva a pracuje. Jeho stretnutia s matkou boli preto značne obmedzené. Z listiny o vydedení spísanej dňa 29.4.2009 pôvodnou žalobkyňou - U. J., nar. XX.X.XXXX zistil, že menovaná urobila v súlade s ust. § 469 písm. a/ a b/ Občianskeho zákonníka vyhlásenie o vydedení svojho syna S. J., nar. XX.X.XXXX z dôvodov, že jeho správanie je v hrubom rozpore s dobrými mravmi, no zároveň z rozsudku Okresného súdu Bratislava II. č. k. 17C/148/2012-226 zo dňa 01.10.2015 vyplývalo, že dôvody vydedenia uvedené v listine o vydedení zo dňa 29.04.2009 nie sú dané. V spojení s rozsudkom odvolacieho súdu v potvrdzujúcom rozsudku č. k. 2Co/100/2016-257 zo dňa 29. novembra 2017 nevyplývalo, že by sa žalovaný 1/ napriek tomu, že žil a pracoval v B. o matku nezaujímal a o matku sa nestaral. Práve naopak, z týchto rozhodnutí vyplývalo, že sa žalovaný sám, alebo prostredníctvom inej osoby o matku staral. Nebolo preukázané, že by matka žalovaného žiadala o pomoc, ktorú by žalobca odmietol, a preto v tomto konaní nebolo možné správanie žalovaného vo vzťahu k naplneniu dôvodu vydedenia kvalifikovať ako konanie v rozpore s dobrými mravmi. Ani v tomto konaní z vykonaného dokazovania (napr. listiny zachytávajúce výpovede osôb, vyjadrenia žalovanej 2/) nevyplývalo, že by sa žalovaný 1/ o matku nestaral, a to napriek tomu, že býva v B.. Nebolo preukázané ani jeho hrubé správanie v rozpore s dobrými mravmi, ktoré by malo spočívať v nezáujmu žalovaného 1/ o matku a v neposkytovaní jej starostlivosti. Podľa názoru súdu v tomto konaní nebolo podstatné, či sa o pôvodnú žalobkyňu staral alebo nestaral aj žalobca 1/, resp. v akom rozsahu bolo o pôvodnú žalobkyňu postarané potom, ako táto opustila domov pre seniorov, keď jej bývanie a starostlivosť zabezpečoval práve žalobca 1/. Predmetom konania nie je správanie žalobcu 1/, keďže od neho sa žalobkyňa vrátenia daru nedomáha. Pokiaľ ide o udalosť z decembra 2009, o ktoré sa opierala žaloba, resp. vyhlásenie v notárskej zápisnici, poukázal na to, že k stretnutiu a k údajnému konfliktu mohlo dôjsť len v zariadení Domov pre seniorov, v ktorom v tom období pôvodná žalobkyňa žila. Toto vyplývalo tak z výpovedí žalovaného 1/, žalovanej 2/, ale aj žalobcu 2/. Žalovaný 1/ na pojednávaní uvádzal, že s matkou sa stretol v decembri 2009, a to návštevou matky v dome seniorov. Odmietol však, že by ku konfliktu medzi matkou a ním došlo, resp. že by matku osočoval. Zároveň odmietol, že by sa stretol s matkou v rozmedzí rokov 2006 a 2010 aj v inom mieste ako v Domove pre seniorov. Žalovaná 2/ v tejto súvislosti potvrdila, že bola prítomná aj s manželom na stretnutí matky so žalovaným 1/ a táto sa uskutočnila v Domove pre seniorov. Zároveň uvádzala, že všetko išlo v kľude, bez hádok. Ďalej z vykonaného dokazovania vyplývalo, že žalobca 1/ a žalobkyňa 2/ neboli prítomný stretnutia matky so žalovaným 1/ v decembri 2009 v Domove pre seniorov. Žalobca 1/ uvádzal, že vie o tom, že keď bola matka ubytovaná v Dome seniorov, navštívil ju tam žalovaný 1/, ktorý jej škaredo nadával do špiny a keď jej uviedol, že keď jej nebude podpisovať listiny proti žalobcovi 1/, nebude sa stretávať s vnukmi, s kt. mala srdcovú záležitosť. Zároveň ale dodal, že toto vie od matky z r. 2008-2009. Ďalej zopakoval, že od matky vie, že jej žalovaný 1/ povedal, že je špina, pričom aj na otázku, či vie o nejakých fyzických, psychických alebo verbálnych konfliktoch medzi matkou a žalovaným 1/, odpovedal žalobca 1/ tak, že uviedol, že vie len o tom, že žalovaný 1/ naliehal na mamu v dome seniorov a pokiaľ ide fyzické konflikty, o nich nevie, nebol pri nich. Z týchto vyjadrení žalobcu 1/ v vyplývalo, že pokiaľ ide o udalosť z roku 2009, tieto on mal len sprostredkovane, a to od pôvodnej žalobkyne samotnej. Zároveň na otázku o tom, či má vedomosť od matky, že by došlo ku konfliktu v decembri 2009 medzi ňou a žalovaným 1/, odpovedal žalobca 1/, že má vedomosť len o tom, že žalovaný 1/ bol matku len navštíviť, následne si matku vzal na chatu. Z tohto podľa súdu nevyplýva ani to, v akej údajnej intenzite malo konanie

žalovaného 1/ porušovať dobré mravy vo vzťahu k pôvodnej žalobkyni. Žalobkyňa 2/ vo svojej výpovedi uviedla, že žalovaný 1/ sa správal ku svojej matke hrubo. Na druhej strane však uvádzala, že s matkou nebola v kontakte od roku 2005, pretože žalovaný 1/ ich izoloval, nebola priamym svedkom stretnutia matky so žalovaným. Informácie o stretnutiach mala tiež od matky. Pokiaľ ide o stretnutie žalovaného 1/ s pôvodnou žalobkyňou v decembri 2009, z dokazovania vyplýva, že účastníkom tohto stretnutia bola len pôvodná žalobkyňa, žalovaný 1/ a na danom mieste v Domove pre seniorov bola prítomná aj žalovaná 2/ a jej manžel, ktorá však priamo v izbe pôvodnej žalobkyni so žalovaným 1/ nebola, no podľa nej stretnutie išlo v klude. Hrubé správanie opisované v žalobe v konaní potvrdzovalo len vyhlásenie pôvodnej žalobkyne v notárskej zápisnici, ktoré však podľa názoru súdu prvej inštancie nie je bližšie skutkovo, časovo a miestom špecifikované. Aj v tejto súvislosti zopakoval, že nie každé negatívne, či nevhodné správanie, alebo menej významné porušenie dobrých mravov, nezakladá právo domáhať sa vrátenia daru. Hrubým porušením dobrých mravov sa rozumie ich porušenie značnej intenzity alebo ich sústavné porušovanie, aj keď nie jednorazovo v intenzite hrubého porušenia dobrých mravov. V konaní nebolo preukázané, že by sa žalovaný 1/ dopúšťal voči pôvodnej žalobkyni sústavného porušovania dobrých mravov. V rozhodnom období od marca 2008 do podania žaloby v marci 2010 sa uskutočnilo len jedno stretnutie medzi žalovaným 1/ a žalobkyňou. Žalovaný 1/ sa v danom období zdržiaval v B.. Z rozsudku Okresného súdu Bratislava II, č. k. 17C/148/2012-226, zo dňa 01.10.2015, nevyplývalo, že by sa žalovaný 1/ o matku nestaral, resp. že by boli naplnené dôvody vydedenia a konanie žalovaného 1/ voči matke v tejto súvislosti v rozpore s dobrými mravmi. O sústavné porušovanie dobrých mravov v menšej intenzite preto nešlo. Zároveň mal prvoinštančný súd za to, že nebolo preukázané, že by na stretnutí žalovaného 1/ a pôvodnej žalobkyne v decembri 2009 došlo k takému správaniu žalovaného, ktoré by dosahovalo intenzity hrubého porušenia dobrých mravov. Nakoľko išlo o jednorazový stret, intenzita porušenia dobrých mravov by musela byť o to väčšia, aby založila právo darcu domáhať sa vrátenia daru. Hrubé porušenie dobrých mravov sa okrem toho musí prejavovať objektívne, nestačí len subjektívny pocit a úsudok darcu. Akékoľvek nevhodné správanie sa obdarovaného, ani menej významné porušenie dobrých mravov, ešte nezakladá darcovi právo domáhať sa vrátenia daru. Pokiaľ teda pôvodná žalobkyňa pociťovala na uvedenom stretnutí správanie sa žalovaného ako konanie v rozpore s dobrými mravmi, nebolo preukázané, že by sa toto prejavovalo aj objektívne, resp. že takto bolo možné uvedené stretnutie vnímať aj ďalšími osobami, a teda, že nešlo len o subjektívny pocit daryne. Súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že daryňa sa už v minulosti pokúšala žalobou o vrátenie daru, no svoj návrh vzala späť. Z toho možno usudzovať, že pôvodná žalobkyňa mohla akékoľvek voči nej nevhodné správanie subjektívne vnímať ako konanie v rozpore s dobrými mravmi, čo však ešte nezakladá právo domáhať sa vrátenia daru. Zároveň súd poukazuje na to, že v minulosti pôvodná žalobkyňa podávala trestné oznámenie aj na žalobcu 1/ v súvislosti so sporom o majetok, ktorý je aj predmetom darovacej zmluvy. V tomto kontexte sa javí, že domáhanie sa vrátenia daru od žalovaného 1/ súvisí skôr so sporom o majetok medzi sporovými stranami, ako so správaním žalovaného 1/, ktoré dôvod na vrátenie daru reálne zakladalo. Zároveň z konania vedeného pod sp. zn. 17C/148/2012 a rozsudku zo dňa 01.10.2015, vyplýva, že pôvodná žalobkyňa ku dňu 29.04.2009 trpela duševnou poruchou, a to organickou poruchou osobnosti, ku ktorej došlo kombináciou sklerotických zmien ciev v mozgu a atrofie mozgu, ktorá aj v súvislosti so stretnutím so žalovaným 1/ mohlo vnímanie pôvodnej žalobkyne skresliť. Z výpovedí v konaní totižto nebolo preukázané, že by sa žalovaný 1/ na uvedenom stretnutí s pôvodnou žalobkyňou správal tak, že by tým porušoval dobré mravy a už vôbec nie také správanie, ktoré by dosiahlo intenzitu hrubého porušenia dobrých mravov. V tomto smere sa aj vyjadrenie žalobcov 1/ a 2/ týkalo informácii, ktoré mali iba sprostredkované od pôvodnej žalobkyne samotnej, ktorá mohla udalosti subjektívne vnímať a pociťovať inak. Okrem toho, žalovaný 1/ navštívil matku v decembri 2010 v chatke na U.P. N., kde si ju zobral žalobca 1/ z domu seniorov. Vo vzťahu k tejto návšteve je potrebné uviesť, že túto nemožno v kontexte podanej žaloby brať do úvahy, nakoľko táto sa uskutočnila až po potom, čo bola žaloba podaná, a teda žaloba neopiera svoju argumentáciu v tom zmysle, že by mal žalovaný 1/ pri tejto návšteve svojim správaním voči pôvodnej žalobkyni hrubo porušovať dobré mravy. Z výpovedí o tomto stretnutí nemožno vyvodit' také správanie, ktoré by čo len v náznakoch potvrdzovalo minulé udalosti pred podaním žaloby v rozhodnom období opísané práve v žalobe a vo vyhlásení v notárskej zápisnici. Žalobca 1/ sa vo vzťahu k tejto návšteve vyjadril o žalovanom 1/ len tak, že počul, že tento sa vyjadril že "skapiňa", z čoho však nie je dostatočne preukázané, že by sa žalovaný 1/ takto skutočne vyjadril a že by vyjadrenie smerovalo k pôvodnej žalobkyni, že by táto vyjadrenie počula a toto by ju nejako zasiahlo. Takisto takéto vyjadrenie ešte samé o sebe neznamená hrubé porušenie dobrých mravov. Ďalej posúdil aj to, či nedošlo k správaniu žalovaného 1/ voči členom rodiny pôvodnej žalobkyne tak, že by toto dosahovalo intenzitu hrubého porušenia dobrých mravov. V tomto smere z priebehu konania vyplýva, že existuje konflikt medzi súrodencami, a to medzi žalobcami na jednej strane

a žalovanými na strane druhej. Podaná žaloba však skutkovo neviaže prípadnú existenciu hrubého porušenia dobrých mravov na správanie žalovaného 1/ k ďalším členom rodiny pôvodnej žalobkyne a k tomuto nesmerovalo ani dokazovanie v predmetnej veci. Z uvedeného dôvodu nebolo potrebné sa týmto viac zaoberať. Napokon poukázal na to, že v predmetnej veci žalobcovia uvádzali dva petity, jeden na zrušenie darovacej zmluvy a vrátenie daru dedičom po pôvodnej žalobkyni a alternatívne, určenie, že do dedičstva po pôvodnej žalobkyni patria predmetné nehnuteľnosti. Vzhľadom na to, že neboli splnené vyššie uvedené podmienky na vrátenie daru a zrušenie darovacej zmluvy, ktorým dôvodili žalobcovia, podanú žalobu zamietol v celom rozsahu. Vo vzťahu k rozsahu vykonaného dokazovania uviedol, že na pojednávaní konanom dňa 14.10.2024 zamietol návrh právneho zástupcu žalobkyne 2/ na výsluch žalobkyne 2/. Žalobkyňa 2/ bola totiž na úkon výsluchu strany riadne predvolaná, na svoj výsluch sa nedostavila, jej právny zástupca ju na pojednávaní ospravedlnil, pričom sám uviedol, že prekážka je na ich strane a okrem toho uviedol, že necháva na zvážení súdu, či bude potrebný výsluch žalobkyne 2/. Žalobkyňa 2/ teda v priebehu konania už vypovedala, mala možnosť sa vyjadriť, pričom okrem toho, nové listinné dôkazy vykonané na pojednávaní v kontexte celej veci neboli takého charakteru, že by bolo potrebné žalobkyňu 2/ vypočuť, zvlášť za stavu, keď bola na pojednávaní zastúpená právnym zástupcom, ktorý mal možnosť na tieto skutočnosti adekvátne reagovať a pre výsluch žalobkyne 2/ by bolo potrebné pojednávanie odročiť, čo by v takomto štádiu konania neprimerane zaťažovala strany konania, najmä žalovaného 1/, ktorý nežije na Slovensku, ale v B.. Vo vzťahu k žalobcovi 1/ uviedol, že súdu bol preukázaný jeho vážny zdravotný stav. Žalobca 1/ sám o odročenie pojednávania nepožiadaval, pričom aj predchádzajúce pojednávanie bolo zrušené z dôvodu zdravotného stavu žalobcu 1/, a preto opätovne nevyhovel návrhu žalobkyne 2/ o zrušenie termínu pojednávania z dôvodu zdravotného stavu žalobcu 1/, keď od žalobcu 1/ bolo možné žiadať, aby sa na pojednávaní nechal zastúpiť inou osobou, čo bolo žalobkyni 2/ v dostatočnom časovom predstihu pred pojednávaním oznámené. O náhrade trov konania súd rozhodol v zmysle § 262 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. V konaní boli v plnom rozsahu úspešní žalovaní 1/ a 2/, avšak náhradu trov konania priznal len žalovanému 1/, nakoľko žalovaná 2/ nebola stranou v predmetnom konaní od začiatku, náhradu trov konania neuplatnila, z obsahu spisu nevyplýva, že by jej trovy konania vznikli, a preto je ich náhradu nepriznal.

5. Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa 2/, ktorá napadnutý rozsudok žiadala zmeniť a žalobe v celom rozsahu vyhovieť. Odvolanie odôvodnila tým, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázala na to, že súd prvej inštancie svoj rozsudok odôvodnil predovšetkým tým, že údajne konanie žalovaného 1/ ako obdarovaného nenaplnilo mieru intenzity hrubého porušenia dobrých mravov, tak ako predpokladá § 630 Občianskeho zákonníka. Zdôvodnenie, ktoré súd uviedol v 42. odseku napadnutého rozsudku však nepovažuje odvolateľka za adekvátne a dostatočné presvedčivé, zohľadňujúc všetky okolnosti prejednávanej veci, a to najmä vo vzťahu k vykonanému dokazovaniu a zjavnému preukázaniu nevhodného, ba priam až urážlivého správania sa žalovaného 1/ voči jeho matke alebo jej U. J. ako daryni. Z notárskej zápisnice spísanej na notárskom úrade S. W. D. dňa 08.02.2010 jednoznačne vyplýva, že žalovaný 1/ sa k svojej matke po tom, ako nadobudol spoluvlastnícky podiel o veľkosti 4/5 na predmetných nehnuteľnostiach, choval neúctivo a počas návštevy Vianoc v roku 2009 ju hrubo urážal natoľko, že daryňa prehodnotila svoje rozhodnutie ohľadom darovania svojho spoluvlastníckeho podielu, pričom incident na Vianoce 2009 bol iba vyvrcholenie dlhodobo negatívneho správania sa žalovaného 1/ k svojej matke. V danom čase ich matka mala vážne zdravotné problémy, pre ktoré bola odkázaná na pomoc druhých osôb. K rodinnému domu bola citovo naviazaná, keďže v nej prežila väčšinu svojho života. Vzhľadom na jej zdravotný stav a vyšší vek mala záujem na tom, aby posledné roky života strávila v známom prostredí svojho rodinného domu. Rodinný dom darovala žalovanému ako svojmu synovi v domnienke, že sa o tento rodinný dom bude starať a nechá ju v ňom dožiť. Taktiež oprávnené predpokladala, že v dôsledku jej láskavosti a ústretovosti spočívajúcej v obdarovaní svojho syna s týmto hodnotným darom, sa k nej bude správať s rešpektom. Tieto okolnosti súd prvej inštancie v zmysle záverov, ktoré uviedol vo svojom rozsudku, nezohľadňoval, keďže svoje rozhodnutie založil výlučne iba na posudzovaní jedného izolovaného incidentu z Vianoc 2009, aj keď podľa jej názoru mal posudzovať celkové správanie sa žalovaného 1/ k matke ako aj rešpektovať jej subjektívne vnímanie takéhoto správania. Na základe uvedeného súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, čím je naplnený odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. f) C.s.p. a tiež vec nesprávne právne posúdil, čím je naplnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) C.s.p. Poukázala tiež na to, že U. J. bola dňa 20.03.2006 umiestnená

do zariadenia pre seniorov, a to napriek tomu, že mala naviazané citové väzby k jej rodinnému domu a napriek tomu, že v danom rodinnom dome chcela ostať. Je nesporné, že opustenie domácnosti, v ktorom osoba prežila značnú časť svojho života, malo významný dopad na jej psychické vnútorné prežívanie, keďže sa u nej môže vynárať pocit straty bezpečia a na druhej strane nadobudne pocit opustenia a izolácie. Daryňa vo svojom vyhlásení v notárskej zápisnici na viacerých úsekoch poukazuje na strach z toho, že ju žalovaný 1/ z domácnosti vystaňuje, konkrétne p. U. J. uviedla v notárskej zápisnici, že: "Ja som na základe toho bála, že syn S. ma z domu vyhodí, nemala som istotu, či ma v dome nechá po tom všetkom, čo mi povedal a ako sa zachoval. ... V medziobdobí rokov 2006 a 2009 som myslela, že sa to podarí dať do poriadku, žiaľ synovo správanie koncom roka 2009 prekročilo všetky moje medze, bol ku mne taký hrubý, že som sa jednoducho rozhodla domáhať sa vrátenia daru, nehnuteľnosti, ktorú som mu poskytla. Myslím, že syn si ju vôbec nezaslúži, a tiež nemám istotu, že by som tam do svojej smrti mohla ostať. Správanie syna S. na v roku 2009 sa mi navždy vpísalo do pamäte, nikdy na to nezabudnem, ako ma urazil, svoju matku." Strach daryne o stratu svojho pôvodného bývania je podľa žalobkyne 2/ možné vnímať zo samotného obsahu notárskej zápisnice, kde zdôrazňuje, že nemá istotu v tom, že by v rodinnom dome mohla zotrvať do svojej smrti. Napriek neochote opustiť rodinný dom bola umiestnená do zariadenia pre seniorov. Uvedené skutočností podľa nej vytvárajú celkový obraz o tom, aký postoj zastával žalovaný 1/ voči svojej vlastnej matke, hoci vedel o záujme matky dožiť v rodinnom dome s istotou, že sa nemusí obávať o vlastné bývanie. Okrem vyššie zmienenej notárskej zápisnice ako dôkazu o nevhodnom správaní obdarovaného voči daryni, súd prvej inštancie disponoval aj ďalším dôkazným materiálom, ktorý túto skutočnosť jednoznačne preukazoval. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že súd nepovažoval tvrdenia pôvodnej žalobkyne o správaní žalovaného 1/ za dostačujúci dôkaz. Súd prvej inštancie ďalej skonštatoval, že na tvrdenia žalobcov neprihliadal, vzhľadom k tomu, že informácie o zavrhnutiahodnom správaní žalovaného 1/ obdržali iba sprostredkovanie od ich matky. V rámci súdneho konania však bolo vykonaných viacero ďalších dôkazov, ktorými je možné podporiť tvrdenia daryne, že žalovaný 1/ sa k nej nesprával úctivo. Už len samotná skutočnosť o tom, že daryňa zvolila spísať notársku zápisnicu o týchto skutočnostiach a podala na súd žalobu o vrátenie jej daru jednoznačne preukazujú, že daryňa nekonala svojvoľne, ale mala na o to zjavný dôvod a cítila sa oklamaná a podvedená zo strany žalovaného 1/. Daryňa sa taktiež o skutočnostiach ktoré sa medzi ňou a žalovaným odohrali zdôverila svojim ostatným deťom. Je teda otázne, prečo by sa daryňa sťažovala na to ako sa k nej žalovaný 1/ chová, ak by to nebolo dôvodné. Spolu so žalobcom 1/ počas konania pred súdom prvej inštancie taktiež poukazovali na doplňujúce skutočnosti o tom, aký postoj má žalovaný 1/ voči svojej matke. Zdôrazňovali, že sa o ňu nezaujímal a nekontaktoval ju. Z rodinného domu, v ktorom chcela daryňa dožiť, ju vystaňoval tým spôsobom, že ju psychickým nátlakom presvedčil o jej umiestnení do domova seniorov. Pred jej smrťou ju ani nenavštívil, čo sám potvrdil tým, že ju naposledy videl v roku 2010, pričom aj súd konštatoval, že v rozhodnom období od marca 2008 do podania žaloby marec 2010 sa uskutočnilo iba jedno stretnutie medzi žalovaným v 1. rade a žalobkyňou. Z uvedeného je zrejmé, že žalovaný 1/ dramaticky zmenil svoje správanie k svojej matke, keď predtým, ako s ním uzatvorila darovaciu zmluvu, mali dobré vzťahy, každoročne chodil na Slovensko, vždy aspoň na dva mesiace, býval u nej v dome a pomáhal jej a zmena správania žalovaného 1/, ako aj jeho nezáujem o matku a jej neustále osočovanie, viedli nakoniec po incidente na Vianoce 2009 opätovne p. U. J. k podaniu žaloby o vrátenie daru. Súd teda nesprávne vyhodnotil skutkový stav veci a dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil. Tiež poukázala na to, že okrem aktívneho nevhodného a hrubého správania proti dobrým mravom je v prípade posúdenia naplnenia podmienok pre vrátenie daru podľa § 630 Občianskeho zákonníka významná aj pasivita obdarovaného, kde je aktivita žiaduca resp. jeho celková zmena v správaní a neplnenie predchádzajúcich sľubov darcovi. V medziach súdnej praxe sa pre posúdenie nároku na vrátenie daru zohľadňuje aj závažné zanedbávanie povinnosti obdarovaného voči darcovi, ktoré vyplývajú z blízkeho vzťahu medzi nimi, ako je napríklad neposkytnutie pomoci v núdzi, nenavštevovania darcu alebo zanedbávanie starostlivosti. V tejto súvislosti poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove v rozsudku sp.zn. 15Co/51/2019 zo dňa 17.03.2020, ktorý za hrubé správanie proti dobrým mravom posúdil aj nedodržanie prísľubu zo strany obdarovaného, ktoré viedlo k sklamaniu darcu, ako aj jeho zmenu správania sa k darcovi. V tomto prípade súd uviedol, že: "aj nezáujem žalovaného počas dlhšieho obdobia mohla daryňa vnímať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Niet pochyb, že výslovným práním daryne bolo spojiť darovanie bytu s presťahovaním sa žalovaného do M., čoho dôsledkom by bola istota daryne mať vo svojej blízkosti osobu, na ktorú sa môže v budúcnosti spoľahnúť a kedykoľvek obrátiť o pomoc. Nie je bez logickej súvislosti to, že práve za situácie, kedy daryňa mala prerušený kontakt so svojimi vlastnými dcérami a cítila sa osamelá, túžila mať vo svojej blízkosti príbuznú osobu, ktorú si zaviazala darovaním bytu. Odvolací súd vyslovuje presvedčenie, že

už len samotná fyzická blízkosť žalovaného bola pre daryňu tak významná, že pokiaľ nespĺnil čo sľúbil, teda nepristáhoval sa do M., spôsobil jej sklamanie. Logickým dôsledkom postupu poručiťky bolo preto v dôsledku sklamaní domáhať sa vrátenia daru. Odvolací súd nemá žiadnu pochybnosť, že pohnútky poručiťky sa riadili vyššie uvedeným. Odvolací súd v závere uvádza, že nedodržiavanie pravidiel mravného správania sa nie je možné vidieť vždy výlučne v reálnych úkonoch, ale aj v pasivite tam, kde je aktivita žiaduca." Z uvedeného rozhodnutia Krajského súdu v Prešove jednoznačne vyplýva, že dôvod pre vrátenie daru nemusí vyslovene spočívať v aktívnom konaní obdarovaného, ako to vyhodnotil súd prvej inštancie. Správanie obdarovaného, ktorým hrubo porušuje dobré mravy môže mať pôvod aj v jeho pasívnom postoji voči darcovi, alebo v nenaplnení jeho sľubov. Inými slovami, darca je oprávnený od obdarovaného očakávať určité správanie, istú formu úcty a rešpektu vzhľadom na prejavenie jeho vôle bezodplatne prenechať obdarovanému vec patriacu do jeho vlastníctva. Rozhodnutie darcu obdarovať niekoho prioritne spočíva v prejavení jeho vďačnosti. Je preto dôvodné, aby darca očakával od obdarovaného to, že tento prejav jeho vôle ocení, a tak sa bude k nemu správať s rešpektom. Úcta, rešpekt a dôstojnosť sú neodmysliteľnými piliermi dobrých mravov. Je nepochybné, že tvoria základ pre harmonické a etické vzťahy medzi jednotlivcami v spoločnosti, keďže ako hodnoty sú hlboko zakorenené v ľudskej prirodzenosti a ich dodržiavanie je nevyhnutné pre fungovanie spoločnosti. Preto je správne vyhodnotiť neúctivé správanie ako správanie odporujúce dobrým mravom, pričom požiadavka naplnenia určitej intenzity zásahu do týchto pravidiel, spočívajúc v hrubom porušení dobrých mravov je naplnené samotnou podstatou neprejavenia dostatočnej úcty. Neúctivé je aj správanie obdarovaného, ktorým nenaplnil očakávania darcu a vyvolá u neho sklamanie, čo odôvodňuje možnosť domáhania sa vrátenie predmetu darovania. Práve takéto správanie žalovaného k daryni bolo podľa názoru odvolateľky preukázané aj v tomto konaní. Súd prvej inštancie teda hrubé porušenie dobrých mravov nesprávne právne posúdil v zmysle judikatúry iných súdov, čím je naplnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) C.s.p. Za nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie, v dôsledku ktorého bol porušený základný princíp fungovania justície, a to princípu voľného hodnotenia dôkazov a s ním spojeným princípom priamosti označila to, že súd prvej inštancie dôvodnosť nároku daryne na vrátenie daru posudzoval podľa skutočností, ktoré vyšli najavo v konaní o určenie neplatnosti listiny o vydedení, sp.zn. 17C/148/2012, nebol jej ponechaný priestor na spochybnenie týchto skutočností, keď súd v zásade ani nevykonal konkrétne dôkazy z tohto súdneho spisu a súd ich nie len že svojvoľne pretavil do svojho rozhodnutia, ale taktiež na nich oprel väčšinu svojej argumentácie o tom, že nárok na vrátenie daru je neopodstatnený. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie jednoznačne poukazuje na to, že zohľadňoval aj konanie o určenie neplatnosti listiny o vydedení a v rámci odôvodnenia toho, prečo nazerá v prejednávanej veci výlučne na udalosť z roka 2009, zároveň poukázal na rozsudok sp.zn. 17C/148/2012-226, čím bez ďalších pochybností sám preukázal to, že svoje rozhodnutie odzrkadľoval aj od výsledkov tohto prejednávaneho sporu, aj keď tento spor s tým priamo nesúvisí. Ak by aj neboli dané dôvody na vydedenia dediča, uvedené neznamená automaticky, že nie je daný dôvod na vrátenie daru. Je zjavné, že súd tieto okolnosti zistené z tohto iného konania využil pre zváženie konania žalovaného 1/, čo je však nesprávne, keďže ako vyplýva z judikatúry súdov pri posudzovaní dôvodnosti vrátenia daru a hrubého rozporu s dobrými mravmi je nutné posudzovať nielen samotnú aktivitu, ale aj situácie, ak obdarovaný nenaplnil svoje sľuby a očakávania darcu a spôsobil darcovi sklamanie. Súd prvej inštancie tak v predmetnom konaní pochybil a ním vyslovené právne posúdenie nie je možné považovať za správne, keďže vychádzal zo skutočností, ktoré neboli v tomto konaní predmetom dokazovania. Týmto nesprávnym postupom jej znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, čím je naplnený odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p. a konanie má z tohto dôvodu inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Z uvedených dôvodov žiadala odvolaniu vyhovieť.

6. Žalovaný 1/ vo vyjadrení k odvolaniu žiadal napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. V nadväznosti na námietky v odvolaní uviedol, že absolútne popiera, že by sa k matke choval niekedy v živote neúctivo, tobôž hrubo. V danom spore leží dôkazné bremeno na a preukázaní zákonných dôvodov na možnosť požadovať vrátenie daru na žalobcov a títo ho nezvládli. Vzhľadom na ustálenie časového obdobia, kedy mal svojim chovaním naplniť materiálne dôvody na vrátenie daru, teda december 2009, prichádza do úvahy len termín Vianoc v označenom roku. Tento dátum je označený aj v notárskej zápisnici zo dňa 08.02.2010. K tomuto, prakticky jedinému produkovanému dôkazu žalobcov však uvádza, že notár zo svojej povinnosti neskúma pravdivosť obsahu zápisnice, ale len pravosť podpisu. Teda, ak tento obsah spochybní osoba, ktorej sa má týkať, tak bez preukázania pravdivosti tvrdení, obsiahnutých v zápisnici, tvrdenia nie je možné považovať za preukázané. Pri domnelom skutku žalobcovia neboli prítomní, prítomní boli len žalovaní a títo stretnutie vnímali ako pohodové

a rozhodne odmietli akýkoľvek jeho verbálny atak voči matke. Teda, v právne relevantnom období, ktoré je vymedzené Krajský súdom v Bratislave uznesením zo dňa 31.1.2014, nie je produkovaný žiadny, ani nepriamy dôkaz o naplnení dôvodov uvedených v § 630 Občianskeho zákonníka na nárok na vrátenie daru. Iné jeho stretnutia s matkou v právne relevantnom čase z viny žalobcov neboli. Poukazuje najmä na preukázaný skutkový stav, že darujúca matka bola žalobcami izolovaná a žalovaní k nej nemali prístup. Výpovede žalobcov ohľadom jeho chovania voči matke sú nie len účelové, ale aj nekonkrétne a časovo pre naplnenie dôvodov na vrátenie daru neaktuálne. K matke sa počas celého života choval s úctou a nikdy sa k nej nechoval ani náznakom hrubo, o čom svedčí rozsiahle dokazovanie aj v iných sporoch. Záverom vyjadril presvedčenie, že matka bola žalobcami zneužitá a že spísanie notárskej zápisnice nedošlo z jej vôle. Poukazuje aj na objektívne chatrný fyzický aj psychický stav matky. Výčitka voči súdu, že použil pri rozhodovaní dôkazy, ktoré neboli vykonané v danom konaní podľa neho právne neobstoja. Súd len v dôvodoch poukázal na právoplatný rozsudok v inej veci ale totožných účastníkov konania a kde prebehlo dokazovanie na jeho správanie k matke. Vyslovuje právny názor, že právoplatný rozsudok v takmer identickej veci a identických účastníkov konania môže byť citovaný v odôvodnení rozhodnutia. Súd nepoužil jednotlivé dôkazy z iného konania, len právoplatný rozsudok ako taký. Dôvodom rozhodnutia súdu, ktorým súd zamietol žalobu je nepreukázanie vecnej legality teda, že žalobcovia nepreukázali dôvodnosť tejto žaloby. V ďalšom poukázal na správne zdôvodnenie rozsudku súdom.

7. Žalovaná 2/ vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že napadnutý rozsudok považuje za správny a spravodlivý.

8. Žalobkyňa 2/ v replike k vyjadreniam žalovaných k jej odvolaniu zotrvala na podanom odvolaní, ktorému žiada vyhovieť. Nestotožňuje so stanoviskom žalovaného, že neuniesla dôkazné bremeno v preukázaní dôvodnosti uplatneného nároku na vrátenie daru. Skutočnosti o tom, že daryňa mala zo žalovaného skutočný strach a bola sklamaná z jeho správania po obdržaní daru, vyplývajú z predložených listinných dôkazov. S odkazom na odvolanie dala do pozornosti, že listinný dôkaz v podobe notárskej zápisnice zo dňa 08.02.2010, je len záverom dlhodobého zavrnutiahodného správania žalovaného 1/ a rozhodnutie o spísaní predmetnej notárskej zápisnice odzrkadľuje tú skutočnosť, že daryňa mala vecný a opodstatnený dôvod na to, aby sa domáhala vrátenia daru späť, pričom predtým nezávisle tento dôvod povedala aj svojmu ošetrovateľskému psychiatrovi, ako to vyplýva z predĺženej lekárskej správy K.. Q. I. zo dňa 01.02.2010. Prvoinštančný súd mal prihliadať v tomto kontexte okrem iného aj na tvrdenia žalobcov vo svojich výpovediach. To, že súd prvej inštancie túto okolnosť nezohľadnil považuje za procesné pochybenie, ktoré malo dopad na rozhodnutie v merite veci, a preto tvrdenia žalovaného 1/ o tom, že notárskou zápisnicou nepreukázala pred súdom vecnú dôvodnosť uplatneného nároku nie je na mieste. Nepriaznivé správanie žalovaného neodôvodňuje výlučne notárskou zápisnicou, ako to mylne prezentuje žalovaný a dáva do pozornosti aj ďalšie súvislosti, ktoré nepochybne potvrdzujú, že obsah notárskej zápisnice je pravdivý. Nepriame dôkazy potvrdzujúce, že vzťah daryne so žalovaným sa po obdarovaní radikálne zmenil, sú súčasťou vykonaného dokazovania, a preto nemali byť prvoinštančným súdom odignorované, pričom napokon sám prvoinštančný súd ustálil, že od marca 2008 až do marca 2010, teda za dva roky sa uskutočnila iba jedna jediná návšteva žalovaného u daryni, čo skutočne nie je možné vnímať inak ako nezujem z jeho strany. Ako už bolo zmienené v odvolaní, súd prvej inštancie bez akéhokoľvek relevantného dôvodu nazeral na notársku zápisnicu izolovane, bez zohľadnenia ďalších okolností, čo malo dopad na nezákonné a nespravodlivé meritórne rozhodnutie. Žalovaný 1/ tiež správne zhodnotil to, že v konaní pred súdom nebol produkovaný žiaden, čo i len nepriamy dôkaz o naplnení predpokladov uplatnenia nároku podľa § 630 Občianskeho zákonníka. Z notárskej zápisnice zo dňa 08.02.2010 je jasné vidieť, že správanie žalovaného práve pri jedinej návšteve na Vianoce roku 2009 prekročilo všetky možné hranice, pričom spísanie tejto zápisnice bol posledný pokus matky ako spravodlivo vyriešiť danú situáciu. Aj jej výpoveď pred súdom pritom potvrdzuje, že na strane daryne boli dostatočné dôvody na vrátenie daru, rovnako ako to, že daryňa bola po darovaní nehnuteľnosti umiestnená do domova seniorov proti svojej vôli, keďže apelovala svojim deťom, že posledný čas svojho života chce stráviť vo svojom rodinnom dome, ku ktorému bola citovo naviazaná, pričom práve žalovaný jej pri darovaní sľuboval, že jej umožní dožiť v rodinnom dome, avšak následne sa o neho nestaral a prestal aj daryňu navštevovať a pomáhať jej. Napokon vyslovila zásadný nesúhlas, že v prejednávanej veci je možné prihliadať na iné rozsudky, a to z dôvodu, že ide totožných účastníkov konania a prejednávanej veci. Takéto tvrdenie žalovaného je právne irelevantné a v rozpore so základnými princípmi civilného sporového konania, najmä s princípom priamosti a voľného hodnotenia dôkazov. Ako je aj v odvolaní uvedené, podľa čl. 11 ods. 4 C.s.p. je súd povinný brať do

úvahy len skutočnosti, ktoré vyšli najavo v prejednávacom spore, ak nejde o skutočnosti všeobecne známe podľa § 186 ods. 1 C.s.p.. Tento princíp striktno vyžaduje, aby dôkazy a skutkové okolnosti, na ktorých je rozhodnutie súdu založené, boli riadne prezentované v konkrétnom konaní a podrobené kontradiktórnemu procesu. V zmysle uvedeného súd môže vychádzať iba zo skutočností, ktoré boli tvrdené a preukázané v konkrétnom konaní, o ktorom rozhoduje. Súd prvej inštancie však neoprávnene zohľadňoval skutočnosti z konania o určenie neplatnosti listiny o vydedení, sp. zn. 17C/148/2012. V nadväznosti na vyjadrenie žalovanej 2/ uviedla, že postráda akúkoľvek relevantnú právnu či faktickú argumentáciu. Žalovaná 2/ vo svojom vyjadrení iba konštatuje, že súhlasí s rozsudkom Mestského súdu Bratislava IV sp. zn. B2-6C/37/2010-494 zo dňa 14.10.2024, bez akéhokoľvek bližšieho zdôvodnenia alebo vyjadrenia k samotnému podanému odvolaniu a nepredložila žiadne tvrdenia, ktoré by mohli spochybniť odvolacie dôvody. Je zrejmé, že žalovaná 2/ považuje rozsudok za správny iba z dôvodov, ktoré prezentovala na pojednávaní, avšak vôbec nezohľadňuje a nerešpektuje vôľu svojej matky ako daryne, ku ktorej sa žalovaný 1/ po darovaní začal správať rozdielne, bol k nej vulgárny a porušil dohodnuté sľuby, že zabezpečí, že bude môcť v rodinnom dome dožiť. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhol, aby odvolací súd rozhodol v súlade s jej odvolacím návrhom.

9. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach dôvodov podaného odvolania podľa § 380 C.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 C.s.p. a podľa § 378 ods. 1 C.s.p., a vychádzajúc zo skutkového stavu veci ako ho ustálil súd prvej inštancie, keď neboli splnené predpoklady na zopakovanie ani doplnenie dokazovania, dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny.

10. V preskúmvanej veci vykonal súd prvej inštancie, vychádzajúc dôsledne z rozhodujúcich skutočností opísaných v podanej žalobe a v ďalšom priebehu konania, dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností dôležitých pre posúdenie opodstatnenosti žaloby. Následne po správnom vyhodnotení výsledkov vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým záverom ohľadne okolností, ktoré mali rozhodujúci význam pre posúdenie splnenia predpokladov vyplývajúcich z ustanovenia § 630 Občianskeho zákonníka, ktoré správne vyložil v súlade s ustálenou súdnou praxou a judikatúrou, a svoje dôvody vedúce k zamietnutiu žaloby z dôvodu absencie hrubého porušenia dobrých mravov aj dostatočne objasnil, pričom sa vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami podstatnými v tomto smere pre právne posúdenie veci, a preto treba rozhodnutie považovať za dostatočne odôvodnené. So zreteľom na uvedené odvolací súd považuje rozhodujúce závery súdu prvej inštancie za správne a stotožňuje sa s dôvodmi uvedenými v odôvodnení napadnutého rozsudku, ktoré viedli súd prvej inštancie k zamietnutiu podanej žaloby. V odvolacom konaní pritom nevyšlo najavo, že by konanie, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozhodnutia, trpelo akoukoľvek vadou, ktorá by mohla mať za následok vecnú nesprávnosť výroku odvolaním napadnutého rozhodnutia.

11. V prvom rade odvolací súd považuje za potrebné poukázať na to, že súd prvej inštancie celkom správne vzhľadom na záväzné právne závery vyslovené v zrušujúcom uznesení Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31.1.2014, č.k. 2Co/549/2013-182, pre účely rozhodnutia v danom spore napadnutým rozsudkom, považoval za právne významné iba udalosti, ku ktorým došlo na Vianoce v roku 2009, keď odvolací súd v citovanom zrušujúcom uznesení konštatoval, že tieto udalosti treba, rovnako ako udalosti, ku ktorým došlo v rokoch 2005 a 2006, považovať za samostatné skutky, pričom právo domáhať sa vrátenia daru za skutky v roku 2005 a 2006 je už premlčané, na rozdiel od nárokov majúcich základ v udalostiach v roku 2009, ktoré ako jediné možno skúmať pre účely splnenia predpokladov na vrátenie daru v zmysle ustanovenia § 630 Občianskeho zákonníka. Prvoinštančný súd sa preto správne na udalosti v roku 2009 zamerl tak po skutkovej stránke, teda z hľadiska, či k tvrdenému správaniu žalovaného k daryni skutočne došlo, ako aj po právnej stránke, teda či správanie žalovaného 1/ možno považovať za správanie v hrubom rozpore s dobrými mravmi, ktoré zakladá dôvod na vrátenie daru v zmysle ust. § 630 Občianskeho zákonníka.

12. Pokiaľ ide o samotný skutok, ktorý má byť dôvodom na vrátenie daru, v tomto smere súd prvej inštancie správne podľa odvolacieho súdu ustálil skutkový stav veci, keď konštatoval, že takéto správanie žalovaného 1/ v konaní preukázané nebolo. Tento skutkový záver má v plnej miere oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom aj z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že ku konečným skutkovým záverom prvoinštančný súd dospel na základe dôsledného vyhodnotenia vykonaných dôkazov, a to jednotlivo, ako aj v ich vzájomnej súvislosti, pričom prihliadol aj na všetky ďalšie okolnosti,

ktoré v konaní vyšli najavo. Spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov riadne vysvetlil aj v odôvodnení svojho rozsudku, pričom správne prihliadol na to, že tvrdené hrubé, urážlivé a neúctivé správanie žalovaného 1/ k matke, ktoré malo byť dôvodom na vrátenie daru, nepotvrdzujú žiadne priame dôkazy (aj žalobcovia sa o ňom mali podľa ich výpovedí dozvedieť iba sprostredkovane od matky, ktorá však v danom čase síce bola spôsobilá na právne úkony, avšak už trpela duševnou poruchou - organickou poruchou osobnosti, ku ktorej došlo kombináciou sklerotických zmien ciev v mozgu a atrofie mozgu, hoci táto nedosahovala úroveň, ktorá by jej bránila urobiť právny úkon) a navyš ho vylučujú iné dôkazy (najmä výpoveď žalovanej 2/, prítomnej priamo pri návšteve žalovaného 1/ u matky, o ktorej hodnovernosti nie je dôvod pochybovať, keď sama na rozdiel od žalobcov nemá záujem na výsledku sporu).

13. Nedôvodná je preto aj námietka žalobkyne 2/ v odvolaní, podľa ktorej súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Pokiaľ odvolateľka v odvolaní opätovne zdôrazňuje, že tvrdené správanie žalovaného celkom jednoznačne vyplýva z notárskej zápisnice spísanej na notárskom úrade S.. W. D. dňa 08.02.2010, súd prvej inštancie správne zohľadnil predmetný dôkaz iba ako jeden z vykonaných dôkazov. Nakoľko skutočnosti z neho vyplývajúce nevyplývajú z iných dôkazov a z vykonaných dôkazov vyplýva skôr opak, ako bolo vyššie uvedené, súd prvej inštancie správne považoval tvrdené správanie žalovaného 1/ k matke za nepreukázané. Neopodstatnene tiež odvolateľka v tejto súvislosti opakovane poukazuje na dlhodobé správanie žalovaného 1/ k matke a zdôrazňuje širšie súvislosti celej veci. Na okolnosti z obdobia rokov 2005 a 2006 už v tomto spore nemožno prihliadať a bez právneho významu pre rozhodnutie sú aj žalobkyňou zdôrazňované širšie súvislosti a celkové správanie žalovaného 1/, keď tie rovnako neboli dôvodom na vrátenie daru; a teda nedôvodne žalobkyňa 2/ v odvolaní vytýka súdu prvej inštancie, že nezohľadňoval širšie okolnosti veci a svoje rozhodnutie založil výlučne iba na posudzovaní jedného izolovaného incidentu z Vianoc 2009. Práve takýto postup prvoinštančného totiž možno považovať za jediný správny, a preto pokiaľ aj žalobkyňa v odvolaní uvádza tvrdenia o postojoch žalovaného 1/ k matke, o tom, že žalovaný 1/ sa o ňu nezaujímal, nekontaktoval ju, z rodinného domu, v ktorom chcela dožiť, ju mal vystaňovať tým spôsobom, že ju psychickým nátlakom presvedčil o jej umiestnení do domova seniorov, pred jej smrťou ju ani nenavštívil a dramaticky zmenil svoje správanie k nej, jej argumentácia je z hľadiska rozhodnutia v spore bez právneho významu, nakoľko takéto správanie nebolo dôvodom na vrátenie daru, ktoré je predmetom tohto konania.

14. Správne však súd prvej inštancie ustálený skutkový stav veci správne posúdil aj po právnej stránke, keď dospel k záveru, že v predmetnej veci z viacerých dôvodov neboli splnené predpoklady pre vrátenie daru žalovaným 1/ v zmysle ust. § 630 Občianskeho zákonníka. V prvom rade sa odvolací súd stotožnil so záverom prvoinštančného súdu, že tvrdené správanie žalovaného 1/ bez ohľadu na pravdivosť tvrdení daryne a žalobcov, nemôže dosahovať z hľadiska jeho intenzity mieru nevyhnutnú pre úspešné uplatnenie práva na vrátenie daru. Správne v tejto súvislosti prvoinštančný súd zdôraznil, že nie každé negatívne, či nevhodné správanie alebo menej významné porušenie dobrých mravov zakladá právo domáhať sa vrátenia daru, pričom hrubým porušením dobrých mravov sa rozumie ich porušenie značnej intenzity alebo ich sústavné porušovanie, ktoré sa musí prejavovať objektívne, nestačí len subjektívny pocit a úsudok darcu a akékoľvek nevhodné správanie sa obdarovaného, ani menej významné porušenie dobrých mravov ešte nezakladá darcovi právo domáhať sa vrátenia daru. V nadväznosti na uvedené správne poukázal na to, že pokiaľ by aj pôvodná žalobkyňa pociťovala na uvedenom stretnutí správanie sa žalovaného ako konanie v rozpore s dobrými mravmi, nebolo preukázané, že by sa toto prejavovalo aj objektívne, resp. že takto bolo možné uvedené stretnutie vnímať aj ďalšími osobami, a teda, že nešlo len o subjektívny pocit daryne, navyš za stavu, keď daryňa trpela organickou poruchou osobnosti, ktorá mohla vnímanie pôvodnej žalobkyne skresliť. Rovnako správne vychádzal z toho, že ani v prípade, ak by tvrdenia žalobcov uvádzané v priebehu konania ohľadne výrokov žalovaného 1/ na adresu matky boli pravdivé, samé o sebe by ešte nedosahovali intenzitu hrubého porušenia dobrých mravov zakladajúceho dôvody na vrátenie daru. Odvolací súd sa tak stotožnil aj s právnym posúdením veci, na základe ktorého súd prvej inštancie dospel k záveru, že na vyhovenie podanej žalobe neboli splnené predpoklady.

15. Nedôvodná je vo vzťahu k právnemu posúdeniu veci odvolacia námietka žalobkyne 2/, podľa ktorej súd nesprávne nevzal z hľadiska podmienok pre vrátenie daru podľa § 630 Občianskeho zákonníka pasivitu obdarovaného, kde je aktivita žiaduca resp. jeho celková zmena v správaní a neplnenie predchádzajúcich sľubov darcovi a v konaní nesprávne zohľadnil aj rozsudok č.k. 17C/148/2012-226, ktorého predmetom bolo vydedenie žalovaného 1/, aj keď tento spor s tým priamo nemá súvis a ak by aj neboli dané dôvody na vydedenia dediča, neznamená automaticky, že nie je daný dôvod na

vrátenie daru a súd vychádzal zo skutočností, ktoré neboli v tomto konaní predmetom dokazovania. Prvoinštančný súd totiž náležite zohľadnil všetky predpoklady pre aplikáciu ust. § 630 Občianskeho zákonníka v preskúmvanej veci z hľadiska naplnenia hypotézy danej právnej normy s poukazom na jediný relevantný dôvod vrátenia daru špecifikovaný vo výzve na vrátenie daru, teda udalosti z decembra 2009, pričom hoci mal na zreteli aj všeobecné východiská pre posúdenie splnenia predpokladov pre vrátenie daru, správne prihliadal iba na skutočnosti, ktoré mali význam pre rozhodnutie v tomto spore a nie na všetko žalobcami tvrdené správanie žalovaného 1/, keď iné skutočnosti boli z hľadiska dôvodnosti podanej žaloby bez právneho významu. Pokiaľ ide o výsledok konania o určenie, že dôvody na vydedenie žalovaného 1/ poručiteľkou neboli dané, ide o právoplatne skončené konanie, v ktorom súd žalobe žalovaného 1/ vyhovel z dôvodu, že nezistil, že by sa k matke správal v rozpore s dobrými mravmi, a preto súd prvej inštancie, a aj to len na okraj, poukázal správne na to, že tvrdenia žalobcov o správaní žalovaného 1/ v rozpore s dobrými mravmi k matke v minulosti nie sú pravdivé. Vzhľadom na skutočnosť, že tieto zistenia nemali pre toto konanie zásadný význam (neboli dôvodom na vrátenie daru), je navyše nadbytočné sa predmetnou otázkou podrobne zaoberať a argumentácia odvolateľky je preto v tomto smere z hľadiska správnosti napadnutého rozsudku taktiež bez právneho významu a ani opodstatnenosť tejto jej námietky nemohla pre žalobcov privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci

16. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie, pokiaľ ide o splnenie predpokladov pre naplnenie skutkovej podstaty ustanovenia § 630 Občianskeho zákonníka v preskúmvanom prípade z hľadiska hrubého porušenia dobrých mravov žalovaným 1/ dostatočne a správne ustálil skutkový stav veci, ktorý následne správne posúdil aj po právnej stránke, keď vychádzal z toho, že v danej veci nie sú splnené predpoklady pre vrátenie daru, ktorého sa žalobcovia podanou žalobou domáhajú. Napadnutý rozsudok súd prvej inštancie preto podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p. ako v celom rozsahu vecne správny potvrdil.

17. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 C.s.p., a v odvolacom konaní úspešnému žalovanému priznal proti neúspešnej odvolateľke, teda žalobkyni 2/, nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu, pričom o ich výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Úspešnej žalovanej 2/ však náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keď jej v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

18. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok

odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).